

Authors' contribution/
Wkład autorów:
A. Study design/
Zaplanowanie badań
B. Data collection/
Zebranie danych
C. Statistical analysis/
Analiza statystyczna
D. Data interpretation/
Interpretacja danych/
E. Manuscript preparation/
Przygotowanie tekstu
F. Literature search/
Opracowanie
piśmiennictwa
G. Funds collection/
Pozyskanie funduszy

**FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY ACTIVATION OF THE REGION
IN THE CONTEXT OF EUROREGIONAL COOPERATION:
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES**

**AKTYWACJA ZAGRANICZNEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ REGIONU
W KONTEKŚCIE WSPÓŁPRACY EUROREGIONALNEJ:
PODEJŚCIE TEORETYCZNE I METODYCZNE**

Nataliia Pavlikha^{1(A,B,C,D,E,F)}, Olena Zelinska^{1(A,B,C,D,E,F)}, Anastasiia Aliieva^{1(A,B,D)}

¹Lesya Ukrainka Eastern European National University, Ukraine
Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki, Ukraina

Pavlikha, N., Zelinska, O., Aliieva, A. (2020). Foreign economic activity activation of the region in the context of euroregional cooperation: theoretical and methodical approaches/ Aktywacja zagranicznej działalności gospodarczej regionu w kontekście współpracy euroregionalnej: podejście teoretyczne i metodyczne. *Economic and Regional Studies*, 13(4), 429-441. <https://doi.org/10.2478/ers-2020-0031>

ORIGINAL ARTICLE

JEL code: F02, R1

Submitted:
August 2020

Accepted:
October 2020

Tables: 3
Figures: 1
References: 16

ORYGINALNY ARTYKUŁ
NAUKOWY

Klasyfikacja JEL: F02, R1

Zgłoszony:
sierpień 2020

Zaakceptowany:
październik 2020

Tabele: 3
Rysunki: 1
Literatura: 16

Summary

Subject and purpose of work: The subject of this paper concerns theoretical and methodological approaches to the analysis of foreign economic activity of the region in the context of Euroregional cooperation, which is an important factor of socio-economic development of the country. The main purpose is to identify such economic categories as "foreign economic activity activation of the region", "organizational and economic mechanism activation of foreign economic activity of the region in the context of Euroregional cooperation" as well as to develop a methodological scheme for the diagnostics of foreign economic activity of regions in the context of Euroregional cooperation.

Materials and methods: In order to clarify theoretical concepts and identify similarities and differences in their definitions, the method of morphological analysis was adopted. This made it possible to systematize different options in terms of their characteristics and create new, hypothetically possible objects. Hence the research methods, of comparison, theoretical generalization and data systematization, etc. were applied.

Results: Some interpretations of the key definitions of the categories "foreign economic activity activation of the region", "organizational and economic mechanism activation of foreign economic activity of the region in context of Euroregional cooperation" were worked out and methodical principles of analysis of foreign economic activity of the region were offered. Also, foreign economic activity diagnostics of regions in the context of Euroregional cooperation was carried out and interregional differences were defined. The results of the study can help derive recommendations for the introduction of foreign economic activity activation of the regions.

Conclusions: On the basis of the evaluation of Ukraine's foreign economic activity in terms of exports, imports and the trade balance in 2010-2019, three periods were identified: 2010-2012 – before the crisis, 2013-2015 – economic crisis and its consequences, and 2016-2019 – the period after the crisis recovery and of unstable developmental trends. Significant interregional differentiation in the levels of the development of foreign economic activity of the regions of Ukraine was revealed. The leading regions in terms of foreign economic activity have proved to be Kyiv city, Dnipropetrovsk and Donetsk regions.

Keywords: foreign economic activity of the region, foreign economic activity activation of the region, Euroregional cooperation, euroregion

Streszczenie

Przedmiot i cel pracy: Przedmiotem artykułu jest teoretyczne i metodyczne podejście do analizy zagranicznej aktywności gospodarczej regionu w kontekście współpracy euroregionalnej jako istotnego czynnika rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju. Celem pracy jest identyfikacja ekonomicznych kategorii „aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej regionu” i „organizacyjno-ekonomiczny me-

Address for correspondence/ Adres korespondencyjny: Prof. Nataliia Pavlikha (ORCID 0000-0001-5191-242X), mgr Olena Zelinska, mgr Anastasiia A. Aliieva, Faculty of International Relations, Lesya Ukrainka Volyn National University, 43025, 13 Volya Avenue, Lutsk, Ukraine; e-mail: nataliia.pavlikha@gmail.com; zelinska.helena@gmail.com; alievanasty@gmail.com

Journal indexed in/ Czasopismo indeksowane w: AgEcon Search; AGRO; Arianta; Baidu Scholar; BazEkon; Cabell's Whitelist; CNKI Scholar; CNPIEC – cnpLINKer; EBSCO Discovery Service; EBSCO-CEEAS; EuroPub; Google Scholar; Index Copernicus ICV 2017-2019: 100,00; J-Gate; KESLI-NDSL; MyScienceWork; Naver Academic; Naviga (Softweco); POL-index; Polish Ministry of Science and Higher Education 2015-2018: 9 points; Primo Central; QOAM; ReadCube; Semantic Scholar; Summon (ProQuest); TDNet; WanFang Data; WorldCat. **Copyright:** © Pope John Paul II State School of Higher Education in Białá Podlaska, Nataliia Pavlikha, Olena Zelinska, Anastasiia Aliieva. All articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0) License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material, provided the original work is properly cited and states its license.

chanizm aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej regionu w warunkach euroregionalnej współpracy” oraz opracowanie schematu metodologicznego dla diagnostyki zagranicznej działalności gospodarczej regionów w kontekście współpracy euroregionalnej.

Materiały i metody: Dla uściślenia teoretycznych pojęć i właściwego doboru cech diagnostycznych zastosowano metodę morfologicznej analizy, co dało możliwość usystematyzowania rozmaitych wariantów wyróżnionych odrębnymi cechami i stworzenia nowych hipotetycznych obiektów. Przy przeprowadzaniu badań zastosowano teoretyczną metodę naukową, metody systematycznej analizy danych, metody porównania i teoretycznego uogólniania i inne.

Wyniki: W pracy określono definicję głównych kategorii z zakresu badań: „aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej regionu” i „organizacyjno-ekonomiczny mechanizm aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej regionu”, zaproponowano także metodyczne zasady prowadzenia analizy zagranicznej działalności gospodarczej regionu oraz przeprowadzono ocenę zagranicznej działalności gospodarczej regionów w warunkach euroregionalnej współpracy, gdzie określono regionalną inność regionów. Uzyskane wyniki mogą stanowić podstawę rekomendacji dla polityki aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej.

Wnioski: Na podstawie oceny zagranicznej działalności gospodarczej Ukrainy w zakresie eksportu, importu i bilansu handlowego w latach 2010-2019, zidentyfikowano trzy okresy: 2010-2012 – okres przed kryzysem; 2013-2015 – okres kryzysu gospodarczego i jego konsekwencje; 2016-2019 – okres niestabilnych trendów rozwojowych po wyjściu z kryzysu. Stwierdzono znaczne zróżnicowanie międzyregionalne w poziomie rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej regionów Ukrainy. Wiodącymi regionami pod względem zagranicznej aktywności gospodarczej są zatem miasta Kijów, Dniepropietrowsk i Donieck.

Słowa kluczowe: zagraniczna działalność gospodarcza regionu, aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej regionu, współpraca euroregionalna, euroregion

Introduction

The foreign economic activity of the region is a very important factor in the socio-economic growth of the country that opens new opportunities for economic activity in the regions and increases their competitiveness. Today the economy of the regions is functioning as an open system that depends on external relations and is determined by the international division of labor. Under such circumstances, the state of foreign economic activity is important enough to achieve the prospects of sustainable development of both the region and the state as a whole.

Euroregional cooperation and using of cross-border opportunities is one of the factors of foreign economic activity activation of the country's regions. It causes the need for state and regional authorities to carefully and reasonably implement the relevant strategy. It is supposed to be based on the creation of favorable conditions for improving the efficiency of euroregional structures' foreign economic activity, resulting of which is accelerated socio-economic development and, consequently, increased competitiveness and quality of life of residents not only boundary but other regions.

A review of the economic literature has revealed the state of development and foreign economic activity activation of the region in context of Euroregional cooperation considering in many scientific works of foreign and domestic economists, such as: L. Batchenko (2005), T. Baumgartner, T. Burns (1975), N. Hoffman, G. Makhovikova (2001), O. Hrebelyk (2008), M. Dolishnii (2016), Ya. Kalat (2014), D. Laslo, O. Zhulkanych (1999). M. Lendiel, (2000), Yu. Makogon, N., Fomicheva (2001), N. Mikula (2014), O. Rogova, (2013), P. Yukhymenko (2002) and others.

In recent years, the scientific development of cross-border cooperation has been intensified by Ukrainian scientists. The following Ukrainian economists and geographers: P. Bielienskii, O. Honta, M. Dolishnii, P. Lutsyshyn, N. Mikula, A. Mokii, V. Pyla, S. Pysarenko, O. Chmyr, V. Miklovda, I. Studennikov, D. Stechenko

Wstęp

Zagraniczna aktywność gospodarcza regionu jest bardzo ważnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, który otwiera nowe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w regionach i zwiększa ich konkurencyjność. Dziś gospodarka regionów funkcjonuje jako system otwarty, uzależniony od stosunków zewnętrznych i zdeterminowany międzynarodowym podziałem pracy. W takich okolicznościach stan zagranicznej działalności gospodarczej jest na tyle ważny, aby osiągnąć perspektywy zrównoważonego rozwoju zarówno regionu, jak i całego państwa.

Współpraca euroregionalna i wykorzystywanie szans transgranicznych jest jednym z czynników aktywizacji regionów kraju do zagranicznej aktywności gospodarczej. Powoduje to konieczność starannego i rozsądnego wdrażania odpowiedniej strategii przez władze państwowe i regionalne. Ma to polegać na stworzeniu sprzyjających warunków dla poprawy efektywności zagranicznej działalności gospodarczej struktur euroregionalnych, czego efektem będzie przyspieszony rozwój społeczno-gospodarczy, a co za tym idzie wzrost konkurencyjności i jakości życia mieszkańców nie tylko granicznych, ale i innych regionów.

Przegląd literatury ekonomicznej ujawnił stan rozwoju i aktywizacji zagranicznej regionu w kontekście współpracy euroregionalnej w wielu pracach naukowych ekonomistów zagranicznych i krajowych, takich jak: L. Batchenko (2005), T. Baumgartner, T. Burns (1975), N. Hoffman, G. Makhovikova (2001), O. Hrebelyk (2008), M. Dolishnii (2016), Ya. Kalat (2014), D. Laslo, O. Zhulkanych (1999), M. Lendiel, (2000), Yu. Makogon, N., Fomicheva (2001), N. Mikula (2014), O. Rogova, (2013), P. Yukhymenko (2002) i inni.

W ostatnich latach rozwój naukowy współpracy transgranicznej został zintensyfikowany przez ukraińskich naukowców. Następujący ukraińscy ekonomiści i geografowie: P. Bielienskii, O. Honta, M. Dolishnii, P. Lutsyshyn, N. Mikula, A. Mokii, V. Pyla, S. Pysarenko, O. Chmyr, V. Miklovda, I. Studennikov D. Stechenko

and others also made a significant contribution to the study of the regional and boundary cooperation. It should be noted that "regional and local Euroregional cooperation is represented by the settlements of the border areas. The economic, trade, cultural, scientific and tourist relations are maintained in their frames. Conditions are being created for the rational use of their natural and labor resources, the accelerated introduction of advanced technologies, the renewal of fixed assets and product range, environmental protection" (Pavlikha, Kytsiuk, 2009; Pavlikha, Kytsiuk, 2011).

There is no unanimous opinion on the theoretical and methodological assessment of Euroregional cooperation. The analysis of Euroregional cooperation should be carried out comprehensively, using a system of indicators that reflect the effectiveness of cross-border cooperation centers and their role in the region. Improving the methodological approach to the assessment of Euroregional cooperation of settlements and the application of the proposed methodology make it possible objectively assess the level of cross-border cooperation of settlements, prerequisites and factors of its activation, develop strategic directions and improve management productivity of changes in cross-border space (Pavlikha, Korneliuk, 2019).

In these scientific papers, the authors have considered theoretical issues, namely: substantiate the feasibility of foreign economic activity, its types and forms. However, the ways of foreign economic activity activation of the region in terms of Euroregional cooperation and approaches of forming a consistent scheme of its implementation require further research.

The experience of European countries demonstrates that the development of Euroregional cooperation directly depends on the state of national legal support for its development, as well as state regional and integration policies.

Euroregions are the most effective institutionalized form of cross-border cooperation today, but many unresolved issues remain due to a lack of clear understanding of the role and conditions of their functioning, which encourages the creation and implementation of new forms of cross-border cooperation. Accordingly, the visions and opportunities of Euroregional cooperation as interaction within the institutionalized structures of cross-border cooperation are expanding. The main characteristic of Euroregional cooperation is the highest degree of institutionalization of cooperation structures, thus institutionalized forms of cross-border cooperation take part in the interaction. Another important feature is that cooperation is carried out with the aim of integration into European society and institutions and the establishment of fundamental European values. In addition to Euroregions, there are other forms of cross-border cooperation (cross-border clusters, European Groupings of Territorial Cooperation, Euroregional Co-operation Grouping, cross-border innovation projects, cross-border industrial parks and zones, cross-border partnerships, clondiking, cross-border

i inni także wnieśli znaczący wkład w badanie współpracy regionalnej i przygranicznej. Należy zauważyć, że „regionalna i lokalna współpraca euroregionalna jest reprezentowana przez osadnictwo obszarów przygranicznych. W ich ramach utrzymywane są stosunki gospodarcze, handlowe, kulturalne, naukowe i turystyczne. Tworzone są warunki do racjonalnego wykorzystania ich zasobów naturalnych i pracy, przyspieszonego wprowadzania zaawansowanych technologii, odnawiania majątku trwałego i asortymentu, ochrony środowiska” (N. Pavlikha, I. Kytsiuk, 2009; N. Pavlikha, I. Kytsiuk, 2011).

Brakuje jednomyślnej opinii na temat teoretycznej i metodologicznej oceny współpracy euroregionalnej. Analizę współpracy euroregionalnej należy przeprowadzić kompleksowo, wykorzystując system wskaźników odzwierciedlających efektywność ośrodków współpracy transgranicznej i ich rolę w regionie. Doskonalenie metodologicznego podejścia do oceny euroregionalnej współpracy rozliczeń oraz zastosowanie proponowanej metodologii pozwala obiektywnie ocenić poziom współpracy transgranicznej rozliczeń, przesłanek i czynników jej aktywizacji, wypracować kierunki strategiczne i poprawić produktywność zarządzania zmianami w przestrzeni transgranicznej (N. Pavlikha, O. Korneliuk, 2019).

W tych pracach naukowych autorzy zajęli się kwestiami teoretycznymi, a mianowicie: uzasadnieniem możliwości prowadzenia zagranicznej działalności gospodarczej, jej rodzajów i form. Jednak sposoby aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej regionu w zakresie współpracy euroregionalnej oraz sposoby kształtowania spójnego schematu jej realizacji wymagają dalszych badań.

Doświadczenia krajów europejskich pokazują, że rozwój współpracy euroregionalnej zależy bezpośrednio od stanu krajowego wsparcia prawnego dla jej rozwoju oraz polityki regionalnej i integracyjnej państwa.

Euroregiony są dziś najskuteczniejszą zinstytucjonalizowaną formą współpracy transgranicznej, ale pozostaje wiele nierozwiązanych kwestii ze względu na brak jasnego zrozumienia roli i warunków ich funkcjonowania, co sprzyja tworzeniu i wdrażaniu nowych form współpracy transgranicznej. W związku z tym rozszerzają się wizje i możliwości współpracy euroregionalnej jako interakcji w ramach zinstytucjonalizowanych struktur współpracy transgranicznej. Główną cechą współpracy euroregionalnej jest najwyższy stopień zinstytucjonalizowania struktur współpracy, stąd w interakcji biorą udział zinstytucjonalizowane formy współpracy transgranicznej. Inną ważną cechą jest to, że współpraca ma na celu integrację ze społeczeństwem i instytucjami europejskimi oraz ustanowienie podstawowych wartości europejskich. Oprócz euroregionów istnieją inne formy współpracy transgranicznej (klastry transgraniczne, europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej, zgrupowania współpracy euroregionalnej, transgraniczne projekty innowacyjne, transgraniczne parki i strefy przemysłowe, partnerstwa transgraniczne, clondiking, handel transgraniczny itp.). Wraz z wprowadzeniem nowatorskich

trade, etc.). With the introduction of the innovative forms of interregional cooperation, not only the mechanism of ensuring the competitiveness of border areas is improved and existing problems of cross-border cooperation are eliminated, but also opportunities are expanded (certainly while the appropriate legal framework is created) and the vision of Euroregional cooperation essence (Development of cross-border cooperation, 2016).

The development of Euroregional cooperation is based on the coordination and combination of the subjects and participants interests, representing the regions in solving common problems of territorial development and ensuring the complementarity of their economies and effective use of their development potential in the terms of European integration.

In our opinion, the *foreign economic activity activation in the context of Euroregional cooperation* is a set of organizational, legal and technical measures aimed at integrating the economy of Euroregional entities into the new world economic space, including deepening the international relations of the country and its regions and also linking all types of foreign economic activity – foreign trade, currency and investment policy, business, tourism, scientific and technical relations, etc.

The foreign economic activity activation in the context of Euroregional cooperation reflects the state of interregional economic systems' development, and also allows to achieve a sustainable development of international cooperation, to develop mechanisms of the management of interregional relations system.

Intensification of foreign economic activity allows to bring the regions to a qualitatively new level of development, to solve urgent socio-economic and environmental problems. It contributes to the inclusive growth of the country, maintaining and strengthening friendly relations in the system of international security.

We agree with researcher L. Naumova, that the foreign economic activity activation is the most important prerequisite for the stabilization and economic growth of the entire economic mechanism of the region. Therefore, the main goal of regional government should be the creation favorable legal, economic, organizational and social conditions for ensuring sustainable development of foreign economic relations of enterprises and organizations of economic and social field of the region (Naumova, 2015).

The organizational and economic mechanism of the foreign economic activity activation of the region in the context of Euroregional cooperation should be understood the system of levers, means and tools of organizational and institutional, legislative, financial-credit and economic influence on the process of foreign economic cooperation, which consists in close cooperation of government authorities, public organizations, economic entities and specialists in the process of developing and implementing a strategy for the development of foreign economic activity of the region.

However, today it cannot be said that the arrangement of the foreign economic activity

form współpracy międzyregionalnej nie tylko poprawia się mechanizm zapewniania konkurencyjności obszarów przygranicznych eliminujący istniejące problemy współpracy transgranicznej, ale także poszerza się możliwości (na pewno przy tworzeniu odpowiednich ram prawnych) i wizję istoty współpracy euroregionalnej (Rozwój współpracy transgranicznej, 2016).

Rozwój współpracy euroregionalnej opiera się na koordynacji i łączeniu podmiotów i interesów uczestników, reprezentowaniu regionów w rozwiązywaniu wspólnych problemów rozwoju terytorialnego oraz zapewnieniu komplementarności ich gospodarek i efektywnego wykorzystania ich potencjału rozwojowego w aspekcie integracji europejskiej.

W naszej ocenie *aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej* to zestaw działań organizacyjnych, prawnych i technicznych, mających na celu integrację gospodarki podmiotów euroregionalnych w nową światową przestrzeń gospodarczą, w tym pogłębienie stosunków międzynarodowych kraju i jego regionów, a także łączenie wszystkich rodzajów zagranicznej działalności gospodarczej - handlu zagranicznego, polityki walutowej i inwestycyjnej, biznesu, turystyki, stosunków naukowych i technicznych itp.

Aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej odzwierciedla stan rozwoju międzyregionalnych systemów gospodarczych, a także pozwala na osiągnięcie zrównoważonego rozwoju współpracy międzynarodowej, wypracowanie mechanizmów zarządzania systemem stosunków międzyregionalnych.

Intensyfikacja zagranicznej działalności gospodarczej pozwala na wyniesienie regionów na jakościowo nowy poziom rozwoju, w celu rozwiązania pilnych problemów społeczno-ekonomicznych i środowiskowych. Przyczynia się do inkluzywnego rozwoju kraju, utrzymując i wzmacniając przyjazne stosunki w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego.

Zgadza się z badaczką L. Naumową, że aktywizacja zagranicznej działalności gospodarczej jest najważniejszym warunkiem stabilizacji i wzrostu gospodarczego całego mechanizmu gospodarczego regionu. Dlatego głównym celem samorządu województwa powinno być tworzenie korzystnych warunków prawnych, ekonomicznych, organizacyjnych i społecznych dla zapewnienia trwałego rozwoju zagranicznych stosunków gospodarczych przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych i społecznych regionu (Naumova, 2015).

Przez organizacyjno-gospodarczy mechanizm aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej regionu w kontekście współpracy euroregionalnej należy rozumieć system dźwigni, środków i narzędzi organizacyjnego i instytucjonalnego, legislacyjnego, finansowo-kredytowego i gospodarczego wpływu na proces zagranicznej współpracy polegającej na ściślejszej współpracy organów rządowych, organizacji publicznych, podmiotów gospodarczych i specjalistów w procesie opracowywania i wdrażania strategii rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej regionu.

activation of the regions of Ukraine in the terms of Euroregional cooperation is effective and in-depth, that was caused by the influence of deterrents. The most influential among them are a lack of financial support, uncertainty of mechanisms of interaction and distribution of powers between state and regional institutions, a lack of systematic accounting, collection and processing of the Euroregional statistics by relevant state units, a low level of cross-border cooperation using in socio-economic development of regions, a lack of advisory and information centers for participants of Euroregional cooperation, insufficient effectiveness of mechanisms of economic entities interregional cooperation, intricate military and political situation in the Donbas region of Ukraine, etc.

Insufficient socio-economic development of regions and weak activity of Euroregional structures necessitates improvement of state policy directions aimed at upsurge the effectiveness of interregional, in particular Euroregional cooperation and intensification of Ukraine's foreign policy at the interregional, regional and local levels. Today it cannot be asserted that Euroregional structures have a fully formed and effective organizational and economic arrangement of Euroregional cooperation due to the influence of deterrents, which set targets for its improvement (Table 1.).

Dziś jednak nie można powiedzieć, że uporządkowanie aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej regionów Ukrainy w warunkach współpracy euroregionalnej jest efektywne i dogłębne, co było spowodowane wpływem środków odstrasających. Najbardziej wpływowe z nich to brak wsparcia finansowego, niepewność mechanizmów interakcji i podziału kompetencji między instytucjami państwowymi i regionalnymi, brak systematycznego rozliczenia, gromadzenia i przetwarzania statystyk euroregionalnych przez odpowiednie jednostki państwowe, niski poziom -współpraca przygraniczna wykorzystująca w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów, brak ośrodków doradczo-informacyjnych dla uczestników współpracy euroregionalnej, niewystarczająca efektywność mechanizmów współpracy międzyregionalnej podmiotów gospodarczych, zawiła sytuacja militarno-polityczna w regionie Donbasu na Ukrainie itp.

Niedostateczny rozwój społeczno-gospodarczy regionów oraz słaba aktywność struktur euroregionalnych wymusza konieczność doskonalenia kierunków polityki państwa w celu zwiększenia efektywności współpracy międzyregionalnej, w szczególności współpracy euroregionalnej oraz intensyfikacji polityki zagranicznej Ukrainy na poziomie międzyregionalnym, regionalnym i lokalnym. Dziś nie można

Table 1. Deterrents of foreign economic activity of regions in terms of Euroregional cooperation

Tabela 1. Środki odstrasające zagraniczną aktywność gospodarczą regionów w zakresie współpracy euroregionalnej

Financial and economic/ Finansowe i ekonomiczne	Organizational, legal and institutional/ Organizacyjne, prawne i instytucjonalne	Others/ Inne
<ul style="list-style-type: none"> - a lack of funding (absolute lack of national funding)/ brak finansowania (absolutny brak finansowania krajowego); - a lack of financial support from international financial institutions/ brak wsparcia finansowego ze strony międzynarodowych instytucji finansowych;; - declining living standards, as a consequence, low activity of civil society in solving community problems. The outflow of labor resources to a more productive environment of neighboring countries/ pogarszający się poziom życia, co jest konsekwencją małej aktywności społeczeństwa obywatelskiego w rozwiązywaniu problemów społecznych. Odpływ zasobów pracy do bardziej produktywnego środowiska krajów sąsiednich;; - underdeveloped arrangements of interregional interaction of business entities/ słabo rozwinięte uzgodnienia międzyregionalnych interakcji podmiotów gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> - a lack of own state policy for the development of Euroregional cooperation/ brak własnej polityki państwa w zakresie rozwoju współpracy euroregionalnej;; - distinct organizational approaches to the formation of Euroregional structures/ odmienne podejścia organizacyjne do tworzenia struktur euroregionalnych; - a high level of subjectivity in making management decisions/ wysoki poziom subiektywności w podejmowaniu decyzji zarządczych; - uncertainty of arrangements of interaction and distribution of powers between the state and regional institutions/ niepewność układów współdziałania i podziału kompetencji między państwem a instytucjami regionalnymi; - a lack of systematic accounting, collection and processing of Euroregional statistics by relevant government departments/ brak systematycznego księgowania, gromadzenia i przetwarzania statystyk euroregionalnych przez odpowiednie departamenty rządowe. 	<ul style="list-style-type: none"> - a large size of Euroregional structures (primarily euroregions)/ duże rozmiary struktur euroregionalnych (głównie euroregiony); - a low level of cross-border cooperation potential usage in the socio-economic development of the regions;/ niski poziom wykorzystania potencjału współpracy transgranicznej w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów; - a lack of consultative and information centers for participants in Euroregional cooperation/ poziom wykorzystania potencjału współpracy transgranicznej w rozwoju społeczno-gospodarczym regionów; - a low awareness of the population on the program project approaches/ niska świadomość ludności w zakresie podejść projektowych programu; - difficult military and political situation in the East of Ukraine/ trudna sytuacja militarno-polityczna na wschodzie Ukrainy.

Source: Own elaboration.

Źródło: Opracowanie własne.

Therefore, we determine the factors that constrain the foreign economic activity of the regions in the context of Euroregional cooperation that are: financial and economic; organizational and legal and institutional factors. Determining the features and directions of the formation of an effective system of foreign economic activity of the region is the main purpose of the analysis of foreign economic activity of the region. Its results are appropriate for ensuring the effective influence of state and regional authorities on the development and implementation of strategies and projects of foreign economic activity by economic entities of the region.

Methodology of analysis of foreign economic activity in the context of Euroregional cooperation includes assessment of foreign economic potential of the region; determination of the main factors that determine its condition; substantiation of directions of foreign economic activity intensification for ensuring growth the general social and economic indicators of regional development.

In practice, for making informed decisions on the intensification of foreign economic activity of the region in the framework of Euroregional cooperation, an important condition is the availability of analytical information on the state of the foreign economic activity system of the region. Regional and local authorities may use it in the development and implementation of the state regional foreign economic policy, taking into account the geoeconomic situation of a region or Euroregional association.

We propose to analyze foreign economic activity according to the following methodological principles:

- *the principle of complexity* means a comprehensive study of the business entity activities in the international economic system. Provides of the using of various sources of information and indicators, a set of different analytical techniques;
- *the principle of systematization* is achieved by combining the certain areas of research of foreign economic activity of the region into a holistic system in which between each of its elements, as well as with the external environment there is a close relationship;
- *the principle of objectivity* is a concrete and accurate result of the analysis, the basis of which is reliable information and accurate analytical calculations of phenomena and processes of foreign economic activity of the region;
- *the principle of legality* reflects the national approach in assessing economic phenomena, processes and results of foreign economic cooperation, which must meet the requirements of legislation and also state economic, environmental and social policy;
- *the principle of flexibility in response* provides a rapid and clear analysis of the problem. This will ensure clear and effective implementation of tasks and rational management decision-making;
- *the principle of efficiency* is expressed the fact that the cost of conducting the foreign economic

stwierdzić, że struktury euroregionów mają w pełni ukształtowany i efektywny organizacyjno-gospodarczy układ współpracy euroregionalnej ze względu na oddziaływanie środków odstraszających, które wyznaczają cele do jej poprawy (Tabela 1).

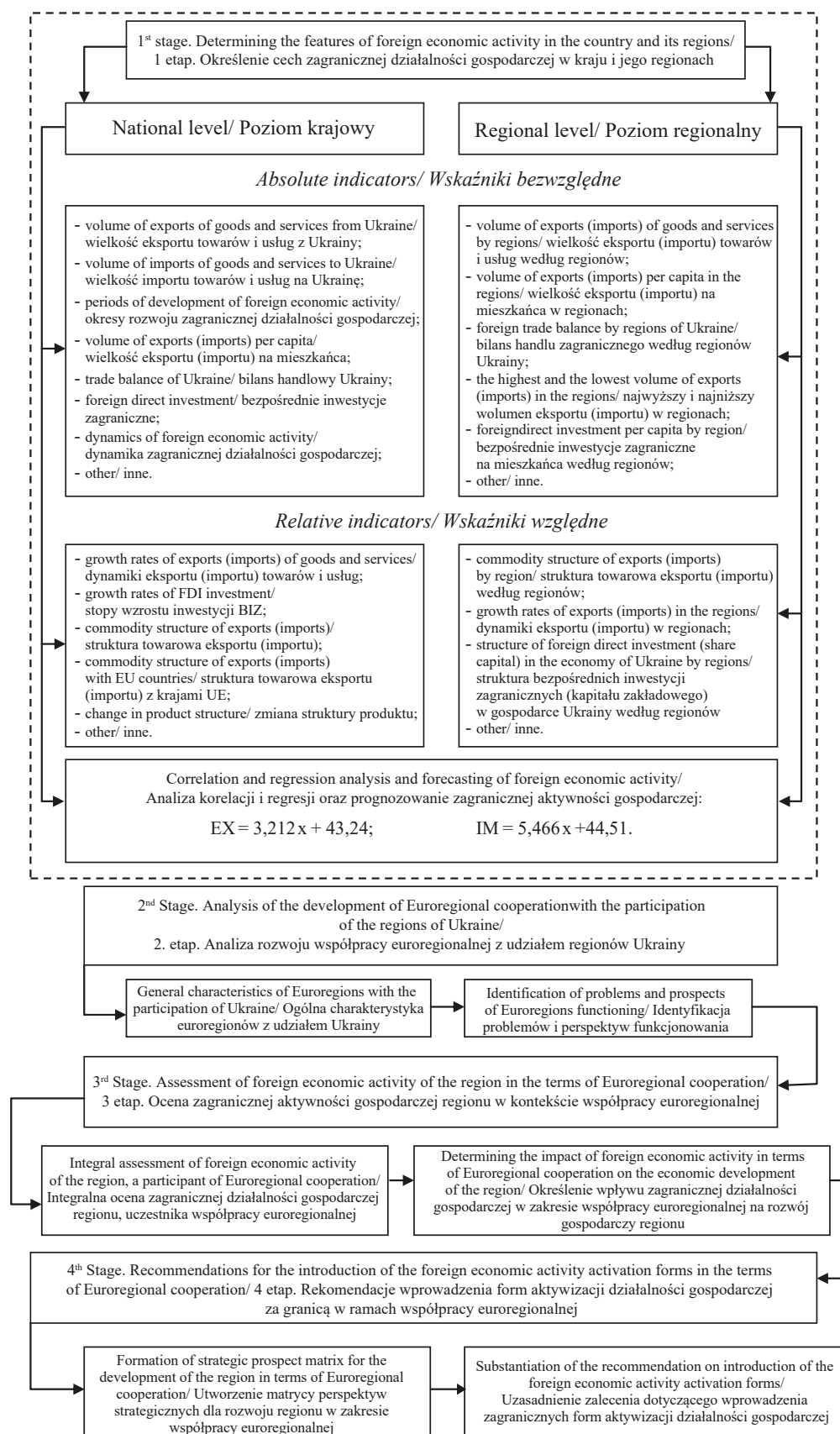
W związku z tym określamy czynniki ograniczające zagraniczną działalność gospodarczą regionów w kontekście współpracy euroregionalnej, takie jak: finansowo-gospodarcze, organizacyjno-prawne i instytucjonalne. Określenie cech i kierunków kształtowania efektywnego systemu zagranicznej działalności gospodarczej regionu jest głównym celem analizy zagranicznej działalności gospodarczej regionu. Jego wyniki są adekwatne do zapewnienia efektywnego wpływu władz państwowych i regionalnych na opracowywanie i wdrażanie strategii i projektów zagranicznej działalności gospodarczej przez podmioty gospodarcze regionu.

Metodologia analizy zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej obejmuje ocenę zagranicznego potencjału gospodarczego regionu; określenie głównych czynników determinujących jego stan; uzasadnienie kierunków intensyfikacji zagranicznej działalności gospodarczej dla zapewnienia wzrostu ogólnych wskaźników społeczno-ekonomicznych rozwoju regionalnego.

W praktyce istotnym warunkiem podejmowania świadomych decyzji o intensyfikacji zagranicznej działalności gospodarczej regionu w ramach współpracy euroregionalnej jest dostępność analitycznych informacji o stanie systemu zagranicznej aktywności gospodarczej regionu. Władze regionalne i lokalne mogą go wykorzystywać przy opracowywaniu i realizacji regionalnej zagranicznej polityki gospodarczej państwa, uwzględniając sytuację geoeconomiczną regionu lub stowarzyszenia euroregionalnego.

Proponujemy analizę zagranicznej działalności gospodarczej według poniższych zasad metodologicznych:

- *zasada złożoności* oznacza kompleksowe badanie działalności podmiotu gospodarczego w międzynarodowym systemie gospodarczym. Zapewnia korzystanie z różnych źródeł informacji i wskaźników, zestaw różnych technik analitycznych;
- *zasada systematyzacji* jest osiągnięta poprzez połączenie określonych obszarów badań zagranicznej działalności gospodarczej regionu w holistyczny system, w którym pomiędzy każdym z jego elementów, a także z otoczeniem zewnętrznym zachodzi ścisły związek;
- *zasada obiektywizmu* jest konkretnym i trafnym wynikiem analizy, której podstawą są rzetelne informacje oraz dokładne obliczenia analityczne dotyczące zjawisk i procesów zagranicznej działalności gospodarczej regionu;
- *zasada legalności* odzwierciedla narodowe podejście do oceny zjawisk gospodarczych, procesów i wyników zagranicznej współpracy gospodarczej, które muszą spełniać wymogi ustawodawstwa, a także polityki gospodarczej, środowiskowej i społecznej państwa;
- *zasada elastyczności* w reagowaniu zapewnia

Figure 1. Methodology of foreign economic activity diagnostics of the region

Rysunek 1. Metodyka diagnostyki zagranicznej działalności gospodarczej regionu

Source: Own elaboration.

Źródło: Opracowanie własne.

activity as say is much lower than the effect obtained from it.

Methodical approaches to diagnostics of foreign economic activity of regions in the context of Euroregional cooperation are outlined in Figure. 1. It involves the sequential implementation of four stages. At the first stage of "Determining the peculiarities of foreign economic activity in the country and its regions" we propose to assess the foreign economic activity at the national and regional levels under absolute and relative indicators. Absolute indicators are the volume of exports, imports and the foreign trade balance, the volume of foreign direct investment attracted by the state.

Relative indicators reflect the growth rates of exports and imports, their commodity structure, changes in the structure of foreign investment. The implementation of this stage will make it possible to identify the main trends of foreign economic activity in Ukraine in general and in the regions in particular, to identify interregional disparities.

At the second stage it will be offered "Analysis of the Euroregional cooperation development with the participation of the regions of Ukraine". It covers a study of the process of creation and functioning of euro regions, participants of which are the regions of the country. Carrying out of this stage of diagnostics allows defining the purpose and tasks of euroregions, expediency of their functioning and problems and prospects of their further development.

The 3rd stage "Assessment of foreign economic activity of the region in the context of Euroregional cooperation" includes the assessment of foreign economic activity of those regions of the country that are members of existing euroregions. This stage makes it possible to establish the peculiarities of export and import operations of the regions – participants of Euroregional cooperation, to identify having prospects markets, to establish the expediency and further development of foreign economic activity within the Euroregion. At this stage, it is advisable to conduct an integral assessment of foreign economic activity of the region and determine its impact on economic development.

At the 4th stage of the "Recommendations for the introduction of the foreign economic activity activation forms in the context of Euroregional cooperation", new forms of Euroregional cooperation are substantiated.

For the results of diagnostics of foreign economic activity of regions in the terms of Euroregional cooperation, interregional differences are determined, considering of which are the basis of recommendations on introduction of the foreign economic activity activation forms of regions.

The use of certain approaches and methods of foreign economic activity effectiveness in the context of Euroregional cooperation will fully influence the determination of problematic aspects and priority areas of its intensification.

The study of foreign economic activity in the context of Euroregional cooperation will allow regional authorities and local governments to

szybko i jasno analizę problemu. Zapewni to jasną i skuteczną realizację zadań oraz racjonalne podejmowanie decyzji zarządczych;

– *zasada efektywności* wyraża się w tym, że koszt przeprowadzenia badania zagranicznej działalności gospodarczej jest znacznie niższy niż uzyskany z niego efekt.

Metodyczne podejście do diagnostyki zagranicznej aktywności gospodarczej regionów w kontekście współpracy euroregionalnej przedstawiono na rysunku. 1. Polega na sekwencyjnej realizacji czterech etapów. W pierwszym etapie „Określenia specyfiki zagranicznej działalności gospodarczej w kraju i jego regionach” proponujemy ocenę zagranicznej działalności gospodarczej na poziomie krajowym i regionalnym na podstawie wskaźników bezwzględnych i względnych. Bezwzględne wskaźniki to wielkość eksportu, importu i salda handlu zagranicznego, wielkość bezpośrednich inwestycji zagranicznych przyciąganych przez państwo.

Wskaźniki względne odzwierciedlają dynamikę eksportu i importu, ich strukturę towarową, zmiany w strukturze inwestycji zagranicznych. Realizacja tego etapu pozwoli zidentyfikować główne kierunki zagranicznej aktywności gospodarczej na Ukrainie w ogóle, a w regionach w szczególności, zidentyfikować różnice międzyregionalne.

W drugim etapie zostanie zaproponowana „Analiza rozwoju współpracy euroregionalnej z udziałem regionów Ukrainy”, obejmująca badanie procesu tworzenia i funkcjonowania euroregionów, których uczestnikami są regiony kraju. Przeprowadzenie tego etapu diagnostyki pozwala na określenie celu i zadań euroregionów, celowości ich funkcjonowania oraz problemów i perspektyw ich dalszego rozwoju.

3 etap „Ocena zagranicznej działalności gospodarczej regionu w kontekście współpracy euroregionalnej” obejmuje ocenę zagranicznej aktywności gospodarczej tych regionów kraju, które są członkami istniejących euroregionów. Etap ten umożliwi ustalenie specyfiki eksportu i importu regionów - uczestników współpracy euroregionalnej, w celu zidentyfikowania perspektywicznych rynków, określenia celowości i dalszego rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej w ramach Euroregionu. Na tym etapie wskazane jest przeprowadzenie całościowej oceny zagranicznej działalności gospodarczej regionu i określenie jej wpływu na rozwój gospodarczy.

W 4 etapie „Rekomendacji wprowadzenia form aktywizacji zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej” uzasadniono nowe formy współpracy euroregionalnej.

Dla wyników diagnostyki zagranicznej aktywności gospodarczej regionów w aspekcie współpracy euroregionalnej określa się różnice międzyregionalne, na podstawie których powstają rekomendacje dotyczące wprowadzenia zagranicznych form aktywizacji gospodarczej regionów.

Wykorzystanie określonych ujęć i metod efektywności zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej w pełni wpłynie na określenie problematycznych aspektów i priorytetowych obszarów jej intensyfikacji.

accurately identify the problems of the region, identify priority areas for activation and targets of each region for enhancing the growth of economic development of Ukrainian regions. The use of certain approaches and methods of effectiveness of foreign economic activity in the context of Euroregional cooperation will fully influence the appreciation of problematic aspects and priority areas for its activation.

According to the results of the assessment of Ukraine's foreign economic activity, particularly by export, import volumes and trade balance during 2010-2019, three periods were identified: 2010-2012 – a period before the crisis, that characterized by growth of foreign trade indicators, while growth of negative trade balance of the country; 2013-2015 – a period of economic crisis and its consequences, during which there was a reduction in foreign economic activity and a decline in both exports and imports of goods, which resulted in their balancing; 2016-2019 – after the crisis recovery and recovery to crisis development trends where the volume of import of goods continued to grow faster than exports.

Significant interregional differentiation in the level of the foreign economic activity development has been revealed. The leading regions in terms of foreign economic activity are Kyiv city and Dnipropetrovsk region. Despite the difficult political situation in the Donetsk region, foreign economic activity in this territory occupies the third position in Ukraine. The volume of export and import operations in Zaporizhzhia, Lviv, Mykolaiv, Kyiv, Odesa, Poltava, Zakarpattia and Kharkiv regions is quite high. Most regions of Ukraine do not fully use their foreign economic potential.

The distribution of Ukraine's export potential between its regions is rather uneven. As can be seen from table 2 in 2019, Kyiv city and Dnipropetrovsk region accounted for 37.5% of exports and 51.74% of total imports.

Badanie zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej pozwoli władzom regionalnym i samorządom na trafne zidentyfikowanie problemów regionu, zidentyfikowanie priorytetowych obszarów aktywizacji i celów każdego regionu w zakresie przyspieszenia rozwoju gospodarczego regionów Ukrainy. Stosowanie określonych podejść i metod efektywności zagranicznej działalności gospodarczej w kontekście współpracy euroregionalnej w pełni wpłynie na docenienie problematycznych aspektów i priorytetowych obszarów jej aktywizacji.

Zgodnie z wynikami oceny zagranicznej aktywności gospodarczej Ukrainy, w szczególności eksportu, wielkości importu i bilansu handlowego w latach 2010-2019, zidentyfikowano trzy okresy: 2010-2012 - okres przed kryzysem, charakteryzujący się wzrostem wskaźników handlu zagranicznego, przy jednoczesnym wzroście ujemnego salda handlowego kraju; 2013-2015 - okres kryzysu gospodarczego i jego następstw, w którym nastąpiło ograniczenie zagranicznej aktywności gospodarczej oraz spadek zarówno eksportu, jak i importu towarów, co spowodowało ich zbilansowanie; 2016-2019 - po wyjściu z kryzysu i odbudowie trendów rozwojowych związanych z kryzysem, w których wolumen importu towarów nadal rósł szybciej niż eksport.

Ujawniło się duże zróżnicowanie międzyregionalne w poziomie rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej. Regionami wiodącymi pod względem zagranicznej działalności gospodarczej są miasto Kijów i obwód dniepropietrowski. Mimo trudnej sytuacji politycznej w obwodzie donieckim zagraniczna działalność gospodarcza na tym terytorium zajmuje trzecie miejsce na Ukrainie. Wolumen operacji eksportowych i importowych w regionach zaporoskim, lwowskim, mikołajowskim, kijowskim, odeskim, połtawskim, zakarpackim i charkowskim jest dość wysoki. Większość regionów Ukrainy nie wykorzystuje w pełni swojego zagranicznego potencjału gospodarczego.

Table 2. Intensity of foreign economic activity of regions in 2019

Tabela 2. Intensywność zagranicznej aktywności gospodarczej regionów w 2019 roku

Region (oblast)/ Region (obwód)	Exports of goods & services, USD million/ Eksport towarów i usług, mln USD	Imports of goods & services, USD million/ Import towarów i usług, mln USD	The share of total exports [%]/ Udział całkowitego eksportu [%]	The share of total imports [%]/ Udział całkowitego importu [%]
Luhanska	182,3	288	0,28	0,43
Chernivetska	259,4	213	0,40	0,32
Khersonska	303	418,6	0,46	0,62
Rivnenska	494,7	400,5	0,76	0,59
Ternopilska	533,8	459,6	0,82	0,68
Khmelnyska	666,4	590	1,02	0,88
Kirovogradska	736,8	265,1	1,13	0,39
Volynska	801,2	1493,6	1,23	2,22
Zhytomyska	801,5	591,5	1,23	0,88
Chernivetska	836,7	449,8	1,28	0,67
Cherkaska	902,1	497,4	1,38	0,74

Sumska	916,4	684,9	1,40	1,02
Ivano-Frankivska	981,3	858,2	1,50	1,27
Vinnitska	1582,8	660,9	2,42	0,98
Kharkivska	1792,1	1807,4	2,74	2,68
Zakarpatska	1803,3	1503,1	2,76	2,23
Poltavska	2154,5	1487,3	3,30	2,21
Odeska	2185,3	2130,5	3,35	3,16
Kyivska	2290,2	4271,7	3,51	6,34
Mykolaivska	2635,6	1018,4	4,04	1,51
Lvivska	2786,9	3165	4,27	4,70
Zaporiz'ka	3272,9	1562,3	5,01	2,32
Donetska	4722,9	2372,9	7,23	3,52
Dnipropetrovska	8050,5	5766,6	12,33	8,56
Kyiv city/ Miasto Kijów	16431,6	29073,4	25,17	43,18
Ukraine	65292,1	67328,1	100,00	100,00

Source: Author's calculation according to the State Statistics Service of Ukraine [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ksvr_0919u.xlsx].

Źródło: Obliczenia autora według Państwowej Służby Statystycznej Ukrainy [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ksvr_0919u.xlsx].

The results of the analysis testify that the foreign trade balance of the state is negative, so Ukraine imports more goods and services than it exports. The reverse process was characterized only in 2015, when the relative decline of imports led to a positive foreign trade balance.

Developed foreign economic relations facilitate to attract foreign direct investment (FDI) and accelerate the pace of innovative development of the region. However, the volume and dynamics of investment into the region directly depend on its investment attractiveness. In more attractive regions, investment projects are financed mainly by foreign investors and financial institutions, in less attractive - by budget funds and own funds of economic entities (Kozik, 2014).

In the regional context, there is no steady trend of increasing foreign direct investment, which indicates the low investment attractiveness of the regions and the need to increase foreign economic cooperation, due to the intensification of Euroregional cooperation (Table 3).

The undisputed leader in attracting foreign investment is the capital of Ukraine, the city of Kyiv, where there are more than 5.5 USD thousand investments per person. Dnipropetrovska (USD 1142.8), Kyivska (USD 913.8) and Poltavaska (USD 714.2) oblasts are also characterized by developed foreign economic activity in terms of investment indicators.

It has been proved that the European Union is a rather powerful center of cooperation for Ukraine. This is due to the favorable state's economic and geographical position, relatively high scientific and technical, economic, mineral, soil and labor potentials, which create objective conditions to ensure mutually beneficial international division of labor, cooperation, specialization and integration of

Rozkład potencjału eksportowego Ukrainy między jej regionami jest raczej nierównomierny. Jak widać z tabeli 2 w 2019 roku miasto Kijów i obwód dniepropietrowski odpowiadały za 37,5% eksportu i 51,74% importu ogółem.

Wyniki analizy świadczą o ujemnym saldzie handlu zagranicznego państwa, więc Ukraina importuje więcej towarów i usług niż eksportuje. Odwrotny proces zaobserwowano dopiero w 2015 r., kiedy relatywny spadek importu doprowadził do dodatniego salda handlu zagranicznego.

Rozwinięte zagraniczne relacje gospodarcze ułatwiają przyciąganie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) oraz przyspieszają tempo innowacyjnego rozwoju regionu. Jednak wielkość i dynamika inwestycji w regionie zależy bezpośrednio od jego atrakcyjności inwestycyjnej. W bardziej atrakcyjnych regionach inwestycje są finansowane głównie przez inwestorów zagranicznych i instytucje finansowe, w mniej atrakcyjnych - ze środków budżetowych i środków własnych podmiotów gospodarczych (Kozik, 2014).

W kontekście regionalnym nie obserwuje się stałego trendu wzrostu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, co wskazuje na niską atrakcyjność inwestycyjną regionów i konieczność zwiększenia zagranicznej współpracy gospodarczej ze względu na intensyfikację współpracy euroregionalnej (Table 3).

Niekwestionowanym liderem w przyciąganiu inwestycji zagranicznych jest stolica Ukrainy, miasto Kijów, w którym na osobę przypada ponad 5,5 tys. Obwody: dniepropietrowski (1142,8 USD), kijowski (913,8 USD) i połtawski (714,2 USD) również charakteryzują się rozwiniętą zagraniczną aktywnością gospodarczą pod względem wskaźników inwestycyjnych.

Udowodniono, że Unia Europejska jest dla Ukrainy dość silnym ośrodkiem współpracy. Wynika to z ko-

Table 3. Direct investments attracting into the economy of Ukraine's regions**Tabela 3.** Bezpośrednie inwestycje zwiększające atrakcyjność gospodarki regionów Ukrainy

Regions (oblast)/ Regiony (obwód)	Direct investment per capita on January 1, USD million/ Inwestycja bezpośrednia per capita na 1 stycznia, mln USD			Growth (decrease) of direct investment, at a percentage before the beginning of the year/ Wzrost (spadek) inwestycji bezpośrednich, procentowo przed początkiem roku		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Ukraine	752,7	734,8	746,9	97,2	101,2	102,2
Vinnitska	117,4	113,3	126,2	95,9	110,5	112,3
Volynska	237,6	236,9	242,3	99,6	102,1	103,3
Dnipropetrovska	1235,5	1077,7	1142,8	86,6	105,6	97,0
Donetska	409,5	294,6	265,2	71,5	89,3	108,0
Zhytomyrska	177,8	173,7	183,4	97,1	104,9	104,7
Zakarpatska	248,1	252,3	258,9	101,7	102,5	104,6
Zaporiz'ka	388,1	494,5	526,2	126,5	105,5	99,1
Ivano-Frankivska	606,4	599,7	657,5	98,8	109,4	98,9
Kyivska	923,8	878,0	913,8	95,2	104,7	100,2
Kirovogradska	54,1	61,2	73,4	112,3	119,0	106,3
Luhanska	201,0	198,8	201,2	98,3	100,4	99,7
Lvivska	410,3	331,3	370,0	80,7	111,6	99,2
Mykolaivska	183,4	185,1	180,0	100,3	96,5	110,3
Odeska	554,2	516,9	506,6	93,1	97,9	100,4
Poltavska	696,4	703,8	714,2	100,3	100,6	101,8
Rivnenska	172,0	137,4	115,6	79,9	84,1	99,5
Sumska	178,3	171,7	165,5	95,4	95,6	100,7
Ternopilska	46,2	45,5	42,7	97,9	93,4	124,1
Kharkivska	560,9	238,5	238,0	42,3	99,4	104,4
Khersonska	198,3	190,3	208,1	95,4	108,5	93,4
Khmelnyska	127,9	122,9	133,8	95,5	108,0	116,8
Cherkaska	279,8	271,1	274,7	96,1	100,4	99,6
Chernivetska	65,2	63,1	47,1	96,7	74,6	103,4
Chernigivska	88,4	234,1	421,9	261,9	178,0	101,0
Kyiv city	5376,8	5745,3	5657,6	107,6	99,0	103,5

Source: Author's calculation according to the State Statistics Service of Ukraine [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ksvr_0919u.xlsx].

Źródło: Obliczenia autora według Państwowej Służby Statystycznej Ukrainy [http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/zd/inv_zd/pi_ak_ks_reg_kv/pi_ak_ksvr_0919u.xlsx].

Ukraine into the world economic space. The share of EU countries in the total trade turnover of Ukraine is significant, which necessitates the intensification of close cooperation with the countries of the European Community.

It was found that the basis of exports are low value-added goods, including raw materials and products of the minimum technological limit, which position our country as a raw material appendage of developed countries. Import is focused on the importation of strategically important products, namely oil, gas, engineering products, coal, medicines and food. To ensure the success of foreign economic activity, Ukrainian entities ought to create new niches in the world market and fill them with their products, increase export of products with a high share of value added.

rzystnego położenia gospodarczego i geograficznego państwa, stosunkowo wysokiego potencjału naukowo-technicznego, gospodarczego, mineralnego, glebowego i pracy, które stwarzają obiektywne warunki do zapewnienia wzajemnie korzystnego międzynarodowego podziału pracy, współpracy, specjalizacji i integracji Ukrainy w światowej przestrzeni gospodarczej. Udział krajów UE w całkowitych obrotach handlowych Ukrainy jest znaczący, co wymusza zintensyfikowanie ścisłej współpracy z krajami Wspólnoty Europejskiej.

Stwierdzono, że podstawą eksportu są towary o niskiej wartości dodanej, w tym surowce i produkty o minimalnej granicy technologicznej, co stawia nasz kraj jako dodatek surowcowy krajów rozwiniętych. Import koncentruje się na imporcie strategicznie ważnych produktów, a mianowicie ropy naftowej,

Basing on the correlation and regression analysis, it is determined that imports to Ukraine increases on average by 5.5 UAH billion per year, and the average growth rate of exports from Ukraine is 3.2 billion\$ per year. Accordingly the exports and imports regression equation, the forecasting of the volume of foreign trade activity for 2020 was carried out.

Conclusions

The represented study strongly suggested that the most effective form of euroregional cooperation are euroregions. Ukraine does not lag behind the EU countries in the trend of creating euroregions, but in terms of the efficiency level of their activities is significantly inferior. The euroregions have been formed on the territory of Ukraine since the early 1990s. Only five euregions of 10 crossborder institutions of Ukraine are still acting: the "Carpathian", the "Bug", the "Lower Danube", the "Upper Prut" and the "Dniester". Today, 15 regions of Ukraine can use the prospects of Euroregional cooperation to intensify their foreign economic activity.

Based on the assessment of foreign economic activity of the Ukrainian regions that are members of functioning euroregions, it is substantiated that border areas on both sides of the border, due to their economic, social and cultural opportunities, try to cooperate with immediate neighbors to create beneficial economic, legal and other conditions. The biggest commodity turnover of the Ukrainian regions occurs with those regions of neighboring countries that are the members of euroregions and are the most favourable markets for products. It is proved that under such conditions it is necessary to intensify other forms of Euroregional cooperation within the existing cross-border structures and to restore the functioning of those Euroregions that have stopped their activities. Further research on the problem may relate to the formation of organizational and economic mechanism for the development of foreign economic activity in the region in terms of Euroregional cooperation, the theoretical basis of which will clarify the essence of the concept.

References/ Literatura:

1. Batchenko, L. (2005). *Foreign economic activity: theory and practice of modern management*. Donetsk: Donetsk State University of Management, 244.
2. Baumgartner, T., Burns, T. (1975). The Structuring of International Economic Relations. *International Studies Quarterly*, 19(2), 126-159. <https://doi.org/10.2307/2600266>
3. Development of cross-border cooperation (2016). Scientific & Analytical Report: Dolishnii Institute for Regional Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine (DIRSNASU). Lviv, 125.
4. Hoffman, N., Makhovikova, G. (2001). *Fundamentals of foreign economic activity: textbook*. Peter, 201.
5. Hrebelyk, O. (2008). *Fundamentals of foreign economic activity*. Kyiv: Center for Educational Literature.
6. Kozik, M.O. (2014). Foreign economic activity of the regions of Ukraine as a factor of activation of spatial development of the state's economy. *Visnyk of Chernivtsi State Technological University. Series: Economic Sciences*, 1, 138-143.

gazu, produktów inżynierskich, węgla, leków i żywności. Aby zapewnić sukces zagranicznej działalności gospodarczej, ukraińskie podmioty powinny tworzyć nowe nisze na światowym rynku i wypełniać je swoimi produktami, zwiększać eksport produktów o wysokim udziale wartości dodanej.

Na podstawie analizy korelacji i regresji ustalono, że import na Ukrainę rośnie średnio o 5,5 mld UAH rocznie, a średnie tempo wzrostu eksportu z Ukrainy wynosi 3,2 mld USD rocznie. Zgodnie z równaniem regresji eksportu i importu dokonano prognozy wielkości handlu zagranicznego na 2020 rok.

Podsumowanie

Przedstawione badanie zdecydowanie sugerowało, że najskuteczniejszą formą współpracy euroregionalnej obrazują euroregiony. Ukraina nie odstaje od krajów UE w tendencji do tworzenia euroregionów, ale pod względem poziomu efektywności ich działań jest znacznie gorsza. Euroregiony powstawały na terytorium Ukrainy od początku lat 90. Wciąż działa tylko pięć euroregionów z 10 transgranicznych instytucji Ukrainy: „Karpaci”, „Bug”, „Dolny Dunaj”, „Górny Prut” i „Dniestr”. Obecnie 15 regionów Ukrainy może wykorzystać perspektywę współpracy euroregionalnej do zintensyfikowania zagranicznej aktywności gospodarczej.

Na podstawie oceny zagranicznej aktywności gospodarczej regionów Ukrainy, które są członkami funkcjonujących euroregionów, uzasadniono, że obszary przygraniczne po obu stronach granicy, ze względu na swoje możliwości gospodarcze, społeczne i kulturowe, starają się współpracować z najbliższymi sąsiadami w celu tworzenia korzystnych warunków ekonomicznych, prawnych i innych. Największe obroty towarowe regionów ukraińskich występują z tymi regionami krajów sąsiednich, które są członkami euroregionów i są najkorzystniejszymi rynkami zbytu produktów. Udowodniono, że w takich warunkach konieczne jest zintensyfikowanie innych form współpracy euroregionalnej w ramach istniejących struktur transgranicznych oraz przywrócenie funkcjonowania tych euroregionów, które zaprzestały działalności. Dalsze badania tego problemu mogą dotyczyć kształtowania się organizacyjno-ekonomicznego mechanizmu rozwoju zagranicznej działalności gospodarczej w regionie w zakresie współpracy euroregionalnej, którego teoretyczne podstawy wyjaśnią istotę pojęcia.

7. Laslo, D., Zhulkanych, O. (1999). *Economic cooperation in the Tri-border region*. Sátoraljaújhely, 13.
8. Lendiel, M. (2000). Experience of subregional associations functioning and possibilities of its transformation in Ukraine. *Regional Economics*, 3, 154-165.
9. Makogon, Yu., Fomicheva, N. (2001). *Organization and technique of foreign trade operations*: textbook. Donetsk: DonNU.
10. Mikula, N.A., Kalat, Ya. (2014). Euroregional cooperation in the system of cross-border cooperation. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, 4(108), 28-38.
11. Naumova, L. (2015). Mechanisms of foreign economic activity development of enterprises of Kherson region. *Economics and State*, 2, 79-82.
12. Pavlikha, N.V., Korneliuk, O.A. (2019). Methodical approaches to assessing the development of cross-border cooperation of urban settlements in the region. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*, 25(2), 45-50.
13. Pavlikha, N.V., Kytsiuk, I.V. (2009). The place and importance of cross-border cooperation in the context of increasing the competitiveness of the region. *Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 11, 18-20. Access mode: <http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/10455/3/Pavliha.pdf>
14. Pavlikha N.V., Kytsiuk, I.V. (2011). The role of the city in the context of ensuring the competitiveness of the national economy. *Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 22, 56-59. Access mode: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/10465/3/Kytsyuk.pdf>
15. Rogova, O. (2013). Modeling the effectiveness of Euroregional cooperation for adjustment the growth rates. *Effective Economics*, 3, 1-5. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_3_48
16. Yukhymenko, P. (2002). *History of economic doctrines: textbook*. Kyiv: Znannia-Pres.